

Wachten op details fosfaatreductieplan: melkprijsniveau nodigt uit tot blijven melken en verzinnen van sluiproutes

'Drie koeien weg effectiever dan risicovolle trucs'

Ongeveer 160.000 grootvee-eenheden moeten dit jaar de Nederlandse stallen uit. Het melkprijsniveau stimuleert een snelle afvoer van koeien niet. Ondernemers zoeken naarstig naar creatieve sluiproutes om krimp te voorkomen. De twijfels over het slagen van het fosfaatreductieplan zijn dan nog niet weg.

tekst **Jelle Feenstra**

Staatssecretaris Martijn van Dam voerde de afgelopen weken naar eigen zeggen intensief overleg met de Europese Commissie over het fosfaatreductieplan, dat per 1 maart 2017 van start zou moeten gaan. Het wachten is nog altijd op definitieve goedkeuring vanuit Brussel. Dan zijn meteen ook de details bekend van de regelingen. Vooruitlopend daarop hebben de LTO-voormannen Kees Romijn en Marc Calon

al laten weten dat behoud van derogatie voor 2017 zo goed als zeker is. Ze baseerden zich op signalen uit Brussel, waar blijkbaar voldoende vertrouwen is in het fosfaatreductieplan.

Een aspect dat daar wellicht een rol in heeft gespeeld, is de 'zet' van Van Dam. Om snelheid in de veestapelreductie te krijgen besloot hij zijn oorspronkelijke opzet om het fosfaatreductieplan algemeen verbindend te verklaren, te laten

varen. In plaats daarvan borgt hij de maatregelen nu met een ministeriële regeling op basis van de Landbouwwet. Het voordeel daarvan is dat goedkeuring van Brussel voor het algemeen verbindend verklaren wordt omzeild.

Deze verrassende zet levert wel gefronste wenkbrauwen bij veel veehouders op. Maandenlang stelden LTO en NZO dat er geen wettelijke mogelijkheden zijn om het fosfaatreductieplan te verankeren. Nu komt Van Dam ineens met een wettelijk kader op de proppen. In een reactie zegt LTO-specialist Wiebren van Stralen: 'Er waren de afgelopen maanden meerdere opties in beeld om het plan te borgen. Het wettelijk haakje is er nu vooral vanwege de wens van Brussel om het plan stevig te verankeren en de Nederlandse wens om snel te kunnen beginnen.'

Boete voor lief nemen

Derogatie lijkt dus gered voor 2017. Maar om derogatie voor de jaren erna

De standstill-maatregel van FrieslandCampina is in het leven geroepen vanwege een gebrek aan verwerkingscapaciteit én om het fosfaatreductieplan een duwtje in de rug te geven

ook veilig te stellen moet het fosfaatreductieplan nog wel slagen. En daarover bestaan twijfels. Ook omdat daadwerkelijke reductie van melk of vee niet eerder dan eind april hoeft te worden gerealiseerd. ING-sectoreconoom Henk van den Brink stelt in een vorige week uitgebracht rapport dat de huidige melkprijs er wel eens toe kan leiden dat de fosfaatreductie in 2017 niet wordt gehaald.

Onrust onder leden FrieslandCampina

Onder leden van FrieslandCampina is onrust over de standstill-maatregel, die vooruitlopend op het fosfaatreductieplan op 9 januari is ingegaan en loopt totdat het plan ingaat. De zuivelcoöperatie organiseert deze weken ledenbijeenkomsten om tekst en uitleg te geven. Uit een naar de leden gestuurde brief komt naar voren dat de maatregel vooral is genomen op grond van een mogelijk

Ook Van Stralen erkent dat gevaar. 'Een aantal grote groeiers staat echt met de rug tegen de muur. Die moeten 20 tot 40 procent terug in aantal koeien. Dat is heel veel. Ik vrees dat een aantal van die groep doormelkt en de boete voor lief neemt. Ze zullen dan wel veel spek op de botten moeten hebben om in 2018 nog rechten te kunnen kopen, als die al in voldoende mate beschikbaar zijn.'

Wachten op duidelijkheid

Terug naar het fosfaatreductieplan. In totaal moet de melkveesector 8,2 miljoen fosfaatreductie realiseren. Het plan bestaat uit drie onderdelen, waarvan het eerste onderdeel – aanscherping van het voerspoor – al is gestart. Dit moet 1,7 miljoen kilogram fosfaatreductie opleveren.

Melkveehouders met plannen om te stoppen wachten met smart op meer duidelijkheid over het tweede onderdeel van het fosfaatreductieplan: de stoppersregeling. Volgens LTO hebben enkele tientallen melkveehouders aangegeven meer dan serieuze interesse te hebben om te stoppen. De verwachting is dat de stoppersregeling, waarvoor het rijk en de sector elk 25 miljoen euro beschikbaar stellen, een reductie kan opleveren van 2,5 miljoen kilo fosfaat. Stoppers krijgen een vertrekpremie van 1000 euro per koe. De vertrekpremie wordt gedurende het jaar afgebouwd naar circa 500 euro. Daarnaast krijgen stoppers van de grote banken een voorschot van 1200 euro op de waarde van hun fosfaatrechten.

Het derde en meest ingrijpende onderdeel van het fosfaatreductieplan is het melkverminderingplan. Dit moet 4 miljoen kilo fosfaatreductie opleveren. Die daling kan via melk of via aantal grootvee-eenheden (gve). Er gaan geruchten dat er in het definitieve plan alleen een gve-regeling wordt opgenomen en de daling via de melk er helemaal uitgaat. Van Stralen wil dat bevestigen noch ontken-

tekort aan verwerkingscapaciteit in de eerste maanden van 2017. Veel leden begrijpen niet waarom ze bij de afschaffing van de melkquotering bijna werden uitgenodigd om meer te melken en nu worden geconfronteerd met een fabrieksquotum, blijkbaar als gevolg van een verkeerde inschatting van de verwerkingscapaciteit.

nen. 'In januari komt er duidelijkheid. Tot die tijd ga ik niet reageren op geruchten. Helder is dat een gemiddeld overschotbedrijf zo'n tien procent terug moet in aantal stuks vee.'

Jongvee naar het buitenland

Het lijkt er sterk op dat de meeste melkveehouders inzetten op een verkleining van de jongveestapel. Actuele cijfers van CRV sterken in die gedachte. Zo waren er op 1 januari 2017 ruim 3000 pinken minder aanwezig dan op 1 oktober 2016. En op 1 oktober 2016 waren er ruim 16.000 pinken minder dan op 1 juli 2015 (zie ook het artikel op pagina 18 en 19). Een andere manier om te voldoen aan de gve-regeling is het op laten fokken van jongvee in België of Duitsland. DLV Advies organiseert volgende week zelfs een studiedag hierover. De studiedag wordt georganiseerd samen met DLV België, om zo in contact te komen met potentiële opfokbedrijven in België.

LTO zet serieuze vraagtekens bij dit soort sluiproutes. 'Zo gemakkelijk gaat dit niet. Export betekent dat je de kalveren moet verkopen. Als je ze terug wilt, moet je ze terugkopen. En dan moet je vooraf heel goede afspraken maken om ze terug te krijgen zoals jij het graag wilt. Er wordt nu net gedaan alsof over de grens legio bedrijven zitten die het jongvee van Nederlandse melkveehouders massaal willen opfokken. Ik geloof er niks van. De emotie wint het van de ratio bij dit soort routes', reageert Van Stralen.

Ook ten aanzien van bedrijfssplitsingen, die hier en daar plotseling opduiken, is LTO sceptisch. 'Je moet behoorlijk in de knel zitten, wil dit interessant zijn.' Van Stralen pleit voor het gebruiken van gezond boerenverstand. 'Feit is dat 80 procent van de bedrijven maximaal 15 procent van de koeien weg moet doen. Het merendeel van die 80 procent zit dichterbij de 0 dan bij de 15 procent reductie. Het gros van de bedrijven hoeft dus maar een paar koeien weg te doen en bij de meeste zal dat niet veel pijn doen. Het lijkt me dan ook handiger om drie wrakke koeien op te ruimen dan allerlei risicovolle trucs uit te halen.'

Van Stralen stelt dat wanneer alle melkveehouders met te veel koeien een klein stapje maken, het fosfaatreductieplan kan slagen. 'Dan halen we de maximale winst binnen voor de melkveehouderij in Nederland. Als iedereen op elkaar wacht en niemand beweegt, zullen de ingrepen alleen maar radicaler worden.'